

PISA – basér dine holdninger på fakta

Louise Meier Carlsen, Fróðskaparsetur Føroya/
Færøernes Universitet og Institut for Naturfagenes
Didaktik, Københavns Universitet.

Anmeldelse af: Inge Henningsen og Peter N. Allerup, "PISA – matematik. Holdninger og fakta", Forlaget Matematik, 2017.

PISA har siden den første undersøgelse af danske 15-årige elevers evner til at anvende deres viden til at løse hverdagsproblematikker skabt en livlig debat. Politikere og medier har kastet sig over PISA-undersøgelser, og PISA har spillet en stor rolle i debatten om det danske skolesystem. Dermed har og er PISA unægtelig med til at forme vores uddannelsessystem. Formålet med PISA er også at levere "sammenlignelig data med henblik på at forbedre uddannelsespolitik og resultat". Både nationalt og internationalt, om det er forskere, politikere eller læreruddannere, går bølgerne højt når PISA diskuteres. Diskussionen går bl.a. på om den megen testning påvirker eleverne, om det er en fantastisk modelleringsopgave eller ej, og om hvad vi i det hele taget kan bruge PISA til.

Bogen *PISA – matematik. Holdninger og fakta* er et faktabaseret kritisk blik på PISAs metoder og den måde PISA bliver brugt på, med eksempler fra matematik. Bogen kan læses af alle interesserede og

fagfolk og kræver ingen forkundskaber i hverken matematik eller statistik. Bogen indeholder mange eksempler; alt fra opgaver og svarprocenter på specifikke spørgsmål i enkelte lande til danske og internationale undersøgelser.

For mig var bogen en øjenåbner. Det er ingen hemmelighed at skriftlige prøver har deres begrænsninger, både i udformningen af opgaver og i hvad det er de måler. Jeg troede dog at PISA med OECD i ryggen var en tand bedre end så mange andre. At politikere og beslutningstagere ikke altid kommer med de bedste udtalelser, er heller ingen hemmelighed. Men at undersøgelser baseret på PISA udført af fagfolk overser den bagvedliggende statistiske model og metoden for udvælgelse af opgaver og dermed stiller og besvarer spørgsmål uden mening mht. de indsamlede data, finder jeg stærkt opsigtsvækkende. Når PISA spiller så stor en rolle i uddannelsesdebatten, er det mindste vi som fagfolk kan gøre, at tilføre debatten sandfærdige oplysninger.

Bogen starter med at give læseren et nødvendigt indblik i hvad PISA er for en fisk. Et kort, overskueligt, men nødvendigt faktisk indblik i organisationen PISA på verdensplan, PISA i Danmark og rammerne for selve PISA.

Bogen retter derefter en kritik mod flere publicerede opgaver; fra urealistiske opgaver til misvisende oversættelser.

Bogen fortsætter "i maskinrummet" på PISA. Her forklares hvordan opgaver konstrueres og udvælges, og hvordan scoringen for opgaverne tildeles, ligesom den bagvedliggende statistiske model (Rasch-modellen) der er medbestemmende for hvilke undersøgelsesspørgsmål det er muligt at stille (eller ikke at stille) beskrives.

Bogens fjerde kapitel omhandler "ikke-spørgsmål", dvs. hvilke undersøgelsesspørgsmål det ikke giver mening at stille i forhold til bl.a. udvælgelsen af opgaver, Raschmodellen og kategoriseringen af elevers færdigheder.

"Hvordan bliver PISA brugt?". Kapitlet ser på spørgsmålet fra både en politisk og en pædagogisk vinkel. Bl.a. tages emnerne funktionelle analfabeter og den sociale arv op i både et nationalt og et internationalt perspektiv.

Bogens tredjesidste kapitel stiller skarpt på PISA som et internationalt projekt. Med eksempler fra hele verden fremlægges der fakta og holdninger om PISA som et internationalt sammenligningsværktøj.

Bogens næstsidste kapitel handler om debatten skabt af PISA. Her påpeges flere ting, bl.a. at hvis vi prioriterer det målbare, risikerer vi at miste det vanskeligt målbare.

Ottende og sidste kapitel forsøger at give et bud på fremtiden for PISA. Har PISA tabt pusten? Måler PISA fremtidens kompetencer såsom kommunikationsegenskaber, strategisk tænkning, evnen til at motivere osv.? Kan PISA puste igen?

Jeg vil varmt anbefale bogen til alle der lytter til, bliver påvirket af eller deltager i uddannelsesdebatten. Til folkeskolelæreren, til forskeren, til folk der ønsker viden om PISA. Bogens styrke er de mange fakta og eksempler der bliver formidlet til læseren, og som forfatterne og læseren kan danne deres holdninger ud fra.